

ŠKOLA ZA VRIJEME KRIZE, KRIZA U ŠKOLSKOM SUSTAVU

Škola i kriza, dva pojma koja su u posljednje vrijeme nerazdvojna. Nažalost. Jer škola nikada ne bi trebala biti u krizi, a i da dođe do krize onda bi školovani ljudi trebali napraviti sve pa da zemlja iz krize izađe što bezbolnije.

U jednom od prijašnjih brojeva govorili smo o ekonomskoj krizi. O tome da je kriza sveprisutna: na televiziji, na radiju, na intervjuima, u obiteljima, u društvu.

Ovoga puta ćemo nešto reći o krizi u školstvu. Iako smo se možda nadali da nas neće toliko pogođiti, svjedoci smo bolnih posljedica krize: visoke cijene hrane, kućnih potrepština, usluga, svega. Zatvaraju se firme, državne institucije smanjuju broj svojih zaposlenika, plaće skoro su prepolovljene.

I naravno, u takvim uvjetima, škola se među prvim sektorima našla na udaru krize. Liječnici masovno odlaze na zapad, medicinske sestre također, profesori štrajkaju, ukidaju se i komasiraju škole, sve to u ime čarobne riječi **-ŠPARANJE- KOJE ĆE NAS IZVUĆI IZ KRIZE I VODITI U BOLJE SUTRA!**

No sigurno se većina nas već pita, i to odavno, kada će to BOLJE SUTRA doći? Naša su sela sve praznija, većina se stanovnika vraća samo za

SURSA: www.diplomaplaquelaminators.com

Božić, Uskrs, kirvaj i za blagdan Male ili Velike Gospe.

Ima li nade da će se što promijeniti uskoro? Političari se međusobno optužuju. Komplicirano je pratiti njihove izjave. Svako malo dolazi i Međunarodni monetarni fond koji postavlja sve strože uvjete, smanjivanje troškova, smanjivanje.... Gdje je školstvo u svemu tome? Izgleda prilično nemoćno. I jasno, i u školstvu mora biti redukcija.

Osim toga, opet se govori o novom Zakonu o obrazovanju. Znači nove komplikacije, novi pokusi. Za to vrijeme, kvalificirani kadar, znači kvalificirani profesori sve više napuštaju školstvo i traže nove mogućnosti na Zapadu ili u Kanadi.

A i sve više mladih, još za vrijeme studija traže stipendije za odlazak u drugu zemlju i više se ne vraćaju. Jer njih kriza pogađa jednako teško kao i srednju generaciju.

Sve dileme oko toga hoćemo li ostati u vlastitoj državi ili krenuti put zapada, trebali bi riješiti dobri programi za ekonomski oporavak. Ali tko će takve programe napraviti? **ŠKOLOVANI LJUDI!** Oni koji to jesu davno su otišli. U njihovo se vrijeme još moglo dobro školovati.

A tko će sada? Ne znamo, jer je školstvo u krizi!!! Znači, školstvo bi prvo trebalo izaći iz krize, pa će se onda dobro šklovani ljudi pozabaviti izlaskom iz krize. A do tada.... i dalje smo u krizi!!!

Maria Lațchici

UREDNIŠTVO:

ISSN KOD 1841-9925

Počasni glavni urednik: prof. Milja RADAN
Glavni urednik: Slobodan GERA

Urednici: Ivan DOBRA; Lina TINKUL; Daniel LUKACELA; Slavica-Marija MUSELIN; Marija LACKIĆ

Tehnoredaktor: Zlatko Nikola URSUL

Fotoreporter i grafički dizajn: Ljubomir RADAN

Adresa: Carașova 22, Caraș-Severin, 327065 România

Telefon: 0040-255-232255; fax: 0040-255-232146

E-mail: zhrucr@gmail.com; hgredactia@gmail.com

Web: www.zhr-ucr.ro

REDACȚIA:

COD ISSN 1841-9925

Redactor principal onorific: prof. Mihai RADAN

Redactor principal: Slobodan GHERA

Redactori: Ivan DOBRA; Lina TINCUL; Daniel LUCACELA; Slavica-Maria MUSELIN; Maria LAȚCHICI

Tehnoredactor: Zlatko Nikola URSUL

Fotoreporter și designer: Liubomir RADAN

Adresa: Carașova 22, jud. Caraș-Severin, 327065 România

Telefon: 0040-255-232255; fax: 0040-255-232146

E-mail: zhrucr@gmail.com; hgredactia@gmail.com

Web: www.zhr-ucr.ro

U ovom broju / În acest număr:

JABALČE DOBIO VODU...

str. 3
pag. 3

CÂINII LATRĂ, CARAVANA
TRECE...

str. 5
pag. 5

SLOŽNA BRAĆA
KUĆU GRADE

str. 8
pag. 8

DVOJEZIČNO GLASILO KARAŠEVSKIH I TAMIŠKIH HRVATA
PUBLICAȚIE BILINGVĂ A UNIUNII CROAȚILOR DIN ROMÂNIA

Godina: XIV
Broj: 67.
listopad 2010.
Anul: XIV
Nr.: 67
oct. 2010

POSVEĆENJE SPOMENIKA U OPĆINI KARAŠEVO

U nedjelju 24. listopada 2010. godine, neposredno nakon Svete mise, Karaševci su se u velikom broju okupili u parku Zajedništva Hrvata kako bi nazočili ceremoniji posvećenja spomenika podignutog palim i nestalim herojima iz karaševske općine u prvom i drugom svjetskom boju.

Posvećenje spomenika u Karaševu

Foto: L. Radan
nastavak na 2.str.

nastavak sa 1 str.

Posvećenje spomenika u općini Karaševo

Vlč. Đuređ Katić je održao obred posvećenja spomen – obilježja, a u znak sjećanja na pale heroje upaljene su svijeće i položeno je cvijeće. „Spomenik je tu da nas podsjeća kako se povijest ne bi ponovila, a hrabrost palih heroja vječno spominjala“, istaknuo je prof. Radan za vrijeme ceremonije. Kratka sceneta **U boj su ošli i nikad doma nesu više došli**, koju su u karaševskoj narodnoj nošnji izveli na otvorenoj sceni mladići iz kulturno – umjetničkog ansambla „Karaševska Zora“, nastojala je uvesti gledatelje u predratno vrijeme i dočarati atmosferu od prije početka svjetskog rata: „Unuci, naši dragi, Za dušu nim molete I ne odzabete Če i mi smo bili mladi...“

Foto: L. Radan

Ne dajte da nim propadnu Domove i salaši, Čuvajte stari običaji naši!“ 62. boraca iz općine Karaševo izgubilo je život u borbama Prvog svjetskog rata (56 iz Karaševa, 1. iz Nermida, 5. iz Jabalča) i drugih 55. na ratnim poljima za vrijeme Drugog

svjetskog rata (49. Karaševka, 3. Nermidana, 3. Jabalčana). Željčević izraziti zahvalnost borcima palih za slobodu idućih generacija, Zajedništvo je 2007. godine odlučilo podignuti im mramorni monument na kojemu su uklesana imena i prezimena karaševskih heroja.

Lina Tincul

ŠEDINȚA CONSILIULUI COORDONATOR AL UCR-ULUI

Sâmbătă, 24.10.2010, la Sediul Central din Carașova al UCR-ului, începând cu ora 10.00, a avut loc ședința Consiliului Coordonator al Uniunii Croaților din România.

Primul punct de pe ordinea de zi a cuprins o informare despre achizițiile pe care le-a efectuat organizația în perioada ianuarie-septembrie 2010. A fost achiziționat un microbuz (16+1 locuri), un autobuz, un videoprojector cu ecran și un autoturism Nissan. În aceeași perioadă s-au executat lucrări de construire, reamenajare și recondiționare a șase morminte la cimitirul croat din Checea, județul Timiș, lucrări de întreținere și reparație a sedilului filialei din Lupac și a fost contractată achiziționarea a șase bucăți de cărți din granit negru cu suport și gravuri pentru realizarea obiectivului „Aleea memorială“, care va fi consacrată cinstirii personalităților marcante ale etniei croate.

Consilierii au votat și pentru organizarea la Carașova a Conferinței pe țară a UCR-ului, perioada propusă fiind ultima decadă a lunii aprilie și începutul lunii mai, 2010. La Conferință vor participa delegații desemnați de organizațiile locale conform statutului și vor dezbate următoarele probleme:

-Rapoarte de realizări pe domenii de activitate;

-Aprobarea listei de candidați pentru funcții;

-Alegerea noului organ de conducere conform statutului.

Problema învățământului matern în limba croată din cele șapte sate a fost prezentată de prof. Gheorghe Iancov. Acesta a subliniat nevoia angajării UCR-ului în menținerea și extinderea rețelei școlare în limba maternă croată, dând drept exemplu Școala Generală din Rafnic. Datorită implicării Uniunii Croaților și a reprezentantului minorității croate, deputatul Mihai Radan, s-a reușit menținerea acesteia. Dl. Ghera a adus în discuție și problema manualelor de limba croată pentru ciclul primar. Elevii claselor I-III sunt nevoiți să învețe din manuale vechi și deteriorate, care au trecut prin mâinile mai multor generații.

În legătură cu finanțarea diferitelor formații sportive,

președintele UCR-ului a promis că orice echipă de etnie croată poate și va fi sprijinită și finanțată de către Uniunea Croaților din România atâta timp cât în statutul acestora va fi stipulat că funcționează sub egida UCR-ului. O informare scurtă despre înființarea și activitatea clubului „Starigrad Karaševo 1299“ a fost prezentată de Slobodan Ghera.

Consilierii au venit și cu propunerea ca lunar să se prezinte oamenilor adunați în fața Primăriei, tot ceea ce face Uniunea Croaților pentru etnicii croați.

Lina Tincul

TRADIȚIA AMERICANĂ ÎN ȘCOLILE NOASTRE

În data de 29.10.2010, începând cu orele 11:00, elevii și cadrele didactice de la Școala cu clasele I-VIII Lupac au făcut ca sărbătoarea Halloween-ului să fie una plină de diversitate și farmec, atât prin costumele și măștile originale ale copiilor cât și prin modul în care aceștia s-au distrat.

Sărbătoarea de la școala din Lupac s-a transformat, la un moment dat, într-un joc amuzant și vesel, care i-a introdus pe cei mici într-o atmosferă veritabilă de Halloween, iar pe cei mari i-a încântat.

La concursul de măști, câștigătorii au fost: locul I – perechea Duma lădranca și Todor Camelia (cls. a II-a și a IV-a), locul II – perechea Duma Bianca și Hauptmann Denisa (cls. a II-a și a III-a), locul III – perechea Ion Reinaldo și Stoicheci Andreea (cls. I-a). La cls. V-VIII, locul I a fost obținut de Banac Mihai și Radici Petru (cls. a VI-a); locul II, de către Dobre Georgel (cls. a VII-a), iar locul III de Lauș Luca (cls. a VIII-a). Premiul pentru „Cea mai haioasă mască“ a fost obținut de perechea Todor Gabriel și Giurchița Suzana (cls. I-a și a III-a). La concursul de dovleci, locul I a revenit „Familiei de dovleci“ sculptați de elevii cls. I-a și a II-a, „Dovleacul Dracula“, realizat de elevii cls. a VI-a, a ocupat locul al II-lea, în timp ce „Dovleacul Fantomă“, sculptat de elevii cls. a II-a și a IV-a, i-a revenit un merituos loc III.

Lăsându-i pe copii să își aleagă stilul și modul în care se vor costuma (probabil că pentru unii

Foto: S. Muselin

ajutorul a venit din partea cadrelor didactice), s-a reușit combinația ideală între divertisment și educație. În acest mod, copiii și părinții prezenți la spectacol au avut ocazia să audă și să vadă ce înseamnă de fapt atmosfera Halloween-ului.

Datorită faptului că această sărbătoare nu este una specifică țării noastre, a fost necesar ca înaintea începerii spectacolului să fie prezentat un scurt istoric al acesteia (însă nu unul foarte cert, pentru că există păreri împărțite în ceea ce privește proveniența ei). Numele provine din limba engleză, de la expresia **All Hallows' Even**, adică noaptea dinaintea de „All Hallows“ – Ziua Tuturor Sfinților, când se și serbează de fapt (31. octombrie). Cum a evoluat aceasta și de ce au survenit de-a lungul timpului schimbările care au transformat-o dintr-o sărbătoare inocentă și tradițională într-una cu povești de groază, fantome, vrăjitoare, monștri, spiriduși și fiare, este ușor de explicat. Dacă ne gândim la partea comercială, Halloween-ul este a doua sărbătoare după Crăciun cu cel mai mare coeficient de vânzări în America (anual se vând costume, măști, aranjamente specifice pentru decor, bomboane etc.).

Obiceiul Halloween-ului a fost adus în America în 1840 de imigranții irlandezi. Celebrul „trick or treat“ (Ne dați ori nu ne dați?/ Păcăleală sau dulciuri?) al copiilor

americani, care merg din ușă-n ușă și amenință că dacă nu li se dau dulciuri, vor juca o farsă persoanei colindate, provine nu de la celți, ci de la europeni. Acesta datează din secolul al IX-lea și se numea „însuflețirea“ pe atunci, fiindcă se credea că, dăruind mai mult celor care cer la ușa ta în ziua respectivă, se vor spune mai multe rugăciuni pentru răscumpărarea sufletelor morților.

Specific pentru Halloween este și dovleacul sculptat, care reprezintă „Lanternă lui Jack“, cunoscut și sub numele de „Dovleacul Jack“. În ciuda faptului că este importat, Halloween-ul devine tot mai popular în țara noastră, iar de farmecul acestei sărbători se bucură din ce în ce mai mulți copii.

Slavița-Maria Muselin

Locul I: Familia de dovleci

Susret osoba treće dobi

I ove godine osobe rođene 1940. će se sastati u Zajedništvu Hrvata na proslavi sedamdesetog rođendana. Uz sedamdesetogodišnjake iz obje karaševske općine, na veselje i zajedničko druženje su pozvani i njihovi stariji prijatelji. Ovogodišnji tradicionalni susret programiran je u subotu 27. prosinca 2010. g. Započet će sudjelovanjem na Svetoj misi koju će u čast slavljenika koncelebrirati vlč. Đuređ Katić u crkvi Marijina uzvišenja u Karaševu s početkom od 17,00.

Nakon mise uslijedit će zajednička večera u prostorijama Zajedništva Hrvata, te izvorna karaševska glazba i ples do kasno u noć.

Ivan Dobra

DROGURILE, O MOARTE SIGURĂ

Trăim și noi românii o adevărată dramă medicală și socială, și anume drama drogurilor și a drogaților.

Există persoane care susțin că problema drogurilor este atât de veche încât pericolul extinderii ei nu este atât de amenințător, căci dacă ar fi fost, azi numărul consumatorilor de droguri ar fi trebuit să fie cu mult mai mare. Dar acele persoane sunt contrazise, și pe bună dreptate de către persoanele care susțin că în lume există milioane de oameni care recurg la droguri și care își distrug sănătatea și bunăstarea, provocând totodată și multe alte victime indirecte.

Copiii, tinerii și drogurile

Cum era de așteptat și așa cum susțin psihologii, consumul de droguri nu putea ocoli adolescenței datorită tendinței și spiritului dezvoltat al curiozității.

Mirarea psihologilor nu a fost așa de mare când au aflat că:

- 3,1% dintre elevii de liceu au recunoscut că au consumat cel puțin o dată droguri, procentul fiind mult mai ridicat la băieți (4,9%) față de fete (1,4%);
- numărul elevilor consumatori de droguri s-a dublat în ultimii 5 ani;
- 29% dintre cei care au recunoscut că au consumat droguri au făcut-o din curiozitate;
- 27% au consumat droguri din plictiseală, pentru că prietenul/prietena se droghează;
- 24% au recurs la droguri pentru ușurarea unor suferințe psihice;
- în 74% din cazuri, inițiatorii și furnizorii de droguri au fost prietenii;
- în 26% din cazuri și-au cumpărat droguri din restaurante, terase, baruri sau discoteci;
- au fost depistați copiii în vârstă de 9 ani dependenți de droguri majore, puternice cum ar fi heroina sau cocaina.

Dintre tinerii care încearcă drogurile ilegale cei mai mulți le obțin de la prieteni. Dorința de experimentare a drogurilor majore de tip marijuana apare în jurul vârstei de 14-15 ani sau curând după aceea. Chiar și atunci, foarte puțini tineri din cadrul acestei grupe de vârstă ajung să aibă acces la heroină, la crack sau cocaină. Cei mai mulți dintre cei care utilizează aceste droguri au trecut de 20 de ani. La cele legale cum ar fi

(medicamente, solvenți, alcool) pot avea acces și copiii între vârste de 8-9 ani.

Persoanele consumatoare de droguri pot fi ușor de recunoscut prin:

- ochii foarte roșii;
 - râd fără motive;
 - au o piele palidă;
 - au un comportament agresiv;
 - sunt mai tot timpul amețiți și merg nesigur;
 - nu prea își amintesc ceea ce tocmai s-a întâmplat;
 - pierd în greutate în foarte scurt timp.
- Înainte de a lua o decizie în privința drogurilor aveți în vedere că:
- consumatorii de droguri sunt foarte expuși riscului de contaminare cu virusul HIV (SIDA), cu virusul hepatitei B sau C prin împrumutarea seringilor cu care își injectează drogurile.
 - mulți dintre consumatorii de droguri sunt considerați iresponsabili și sunt respinși de către oamenii din jurul lor.
- În România, legislația privind drogurile se bazează pe Codul Penal și pe Codul Vamal și pe Regulamentul Vamal – astfel toate faptele care implică deținerea sau vânzarea/cumpărarea de droguri (indiferent de scop, cantitate) sunt pedepsite cu închisoarea și în unele cazuri cu limitarea unor drepturi.

Legea împotriva drogurilor

În România este Legea Nr. 143 din 2000 privind combaterea traficului și consumului ilicit de droguri. Iată câteva din prevederile acestei legi:

Art. 4. Cultivarea, producerea, fabricarea, experimentarea, extragerea sau deținerea de droguri pentru consum propriu, fără drept se pedepsește cu închisoarea de la 2 la 5 ani.

Art. 11. (1) Îndemnul la consumul ilicit de droguri, prin orice mijloc, dacă este urmat de executare se pedepsește cu închisoare de la 6 luni la 5 ani.

(2) Dacă îndemnul nu este urmat de executare, pedeapsa este de la 6 luni la 2 ani de închisoare sau amendă.

Nu uitați că:

-mulți dintre consumatorii de droguri ajung să-și petreacă cei mai frumoși ani din viață după gratii, iar în cele mai nefericite cazuri ajung la

dependență, iar apoi deces; -gândiți-vă foarte bine înainte de a începe să consumați droguri, iar dacă na-ți făcut-o încă, nici să nu încercați, pentru că viața unui om merită mult mai mult decât oricare drog din lume.

Beul Bianca-Mihaela

TRECUTUL UITAT

Acum că tu ești fericit
Când pentru veci ne-am despărțit
Când vina e numai a ta
De ce să uit?
Nu pot uita,
Trecutul acela blestemat
Când te-am iubit cu adevărat
Crezând că tu vei fi al meu
Că amândoi vom fi mereu
Că nimeni n-o să ne despartă
Cum poți iubi o altă fată
Lăsând o inimă îndurerată?
Îmi bate tare inima
Din piept să iasă, ce o vrea?
Să vină repede la tine
Să spună că n-ai făcut bine
Ea ar vrea să te înțeleagă cu ea
Căci ea pe tine te voia.
Ușor ai fost influențat
Și pe alt drum tu ai plecat
Cu o fată ce-a venit.
Nici nu te-ai întrebat
Doar i-ai spus că ne-am certat.
Dar nu-i nimic
Ești fericit
Și nu regret că te-am iubit.
Îți las în dar ca amintire
Partea mea de iubire
De care ne-a lipsit destinul
Rămâne în urmă doar nisipul.
Acum când tu ai să citești
Poate că ai să te întrebi
Oare cine-o fi
Această fată ce mi-a scris
Această fată știe multe
Și care te roagă ceva...
Atunci când va fi nunta ta
În ziua aceea fără nume
Te rog la muzicanți să spui
Să cânte în numele nunții
„Au înflorit toți trandafirii”,
Iar de ai să mă întâlnești
Te rog să nu mă mai privești
Oare ce rost ar mai avea
Când cu tine va fi ea
Răzând cu tine fericită
Iar eu voi fi cu inima zdrobită.

Petrica Lina

JABALČE JE NAPOKON DOBIO VODU. OSTVAREN JE KONAČNO PROJEKT VODOVODA U KARAŠEVU I JABALČU

Želja karaševskih stanovnika, a posebice stanovnika iz Jabalča, da ova mjesta dobiju pitku vodu i vodovod, napokon je ostavrena. I to ponajviše zahvaljujući lokalnoj administraciji iz 2006. godine i načelniku karaševske općine gosp. Petru Bogdanu.

Bez vode, zraka i još nekoliko osnovnih kemijskih elementa, nema života. Voda znači život i jedna je od najosnovnijih struktura na ovozemaljskoj kugli. I dok je svima opće poznato, Jabalčanje su uvijek žudili za vodom jer u samom Jabalču pa i široj okolici vode nema. Vodu su sakupljali od kišnica. Život bez vode pri ruci je teško zamišljiv. U takvim uvjetima, bez vode, već stoljećima mogli su izdržati samo hrabri ljudi, a to su Jabalčanje. I konačno, hvala Bogu za Malu Gospu, 08.09.2010. godine ponosno Jabalče dobiva pitku vodu putem vodovoda, koji crpi vodu sa dva izvora iz obližnjeg Karaševa. Niti Karaševo ne zaostaje, vodovod je izgrađen i voda je puštena u opticaj na javnim mjestima. Preostaje samo da se što prije omogući priključivanje na mrežu vodovoda, svih onih koji to žele. No više detalja o projektu pružio nam je načelnik općine iz Karaševa.

INTERVJU S NAČELNIKOM OPĆINE KARAŠEVO

REP: Kneže, voda je stigla za Sv. Mariju Malu, kako je kod nas poznata, i u Jabalče. Recite nam nekoliko riječi o tome. Kada je pokrenut projekt vodovoda za Karaševo i Jabalče i tko je inicijator?

P. Bogdan: Hvala je Gospodinu Bogu pa evo Jabalčanje dobili su vodu. Njihova želja oduvijek je bila imati tekuću vodu, čistu za piti. Ako su do sada mogli piti vodu od kiše, nažalost u posljednim godinama, zbog zagađivanja, voda od kiša nije više bila najbolja. Tako da se sada može reći, da su Jabalčanje sretni. U jednom sam trenutku zamolio izvođača da malo ubrza ritam radova, jer sam htio da voda stigne u Jabalče do 08.09.2010., upravo za njihov kirvaj, na dan Male Gospe. S druge strane, projekt je dobiven zahvaljujući financiranju prijašnje Rumunjske vlade po tzv. "ordonanci 7"; radovi su započeti

Jabalčanje dobili vodu

Foto: S. Ghera

2007. godine i dužni smo zahvaliti tadašnjoj Vladi. Inače, glavni inicijator i koordinator projekta bio sam ja. Prirodno je da je knez zakonski odgovoran za projekt.

REP: Koji izvori opskrbljuju Jabalče i Karaševo?

P. Bogdan: Dva su izvora (studenca), Lazarovac i Čafarovac. Trebao je biti obuhvaćen i treći izvor, onaj kod Mirula, no odustalo se zbog slabog dohotka vode; u godinama kada su velike vrućine, taj izvor često zna presušiti. Inače, kada je riječ o Karaševu, nije ni bilo predviđeno da se napravi distribucija za čitavo selo, ali zbog ušteđevina kojih smo napravili od raznih poslova, omogućili smo da ipak distribucija radi u cijelom Karaševu.

REP: Koja je udaljenost vodovoda koji opskrbljuje Jabalče i koja ga je firma izvodila?

P. Bogdan: Okvirno nastavak na 9 str.

SVI SVETI. JEDNA LJUBAV, A DVA SVIJETA

Uzalud se svijet prolama. Crkva broji svoje dane po svojim svetkovinama.

O na neće zaboraviti ni na jednoga od svojih staraca, na jedno od svoje djece, na jednu od svojih djevoja, na jednoga od svojih pustinja. Svijet proklinje, a ona pjeva. Ništa neće uspavati i ništa neće zastrašiti njezino pamćenje.

pokojni, kršćanski ih svećenik prima sa svim sjajem kojim raspolaže Crkva, kao što se to dostoji ljubljenoj braći. Zašto?

Kamena Crkva istodobno je duhovna građevina, zajednica vjernika i zaručnica Kristova... kuća, društvo, nebeski Jeruzalem! Svi koji

Ovaj mir nije hladnoća... brda se svijeta mogu srušiti jedno na drugo. Ako je toga dana svetkovina jedne male pastirice, na primjer, ona će slaviti malu pastiricu s nepomičnim mirom koji joj dolazi od Vječnosti. Pa makar kakvu buku oko nje činili narodi i kraljevi, ona neće zaboraviti

Molitva vjernika na dan Svih Svetih, na groblju u Klokotiču Foto: S. Muselin

Na dan preminulih, služba Božja služila se s punim sjajem: svećenik i ministranti odjeveni u bogate nakite, kretnje i pokrete, glasovi pjevača i djece, velike se orgulje uzbudile, grde, plaču, snivaju, jecaju i prolijevaju u širokim valovima molitvu za sve pokojne... Ovih je dana Crkva često prosula toliki sjaj svojih obreda jer je ona, unatoč svim prigovorima, velika škola ljepote. Kada ugošćujemo siromašnoga rođaka, ne palimo veliki luster u salonu i ne silazimo u podrum da donesemo u košari boce staroga vina i rakije. Međutim, ma kako neznatni bili

trpe i žive u Kristovo ime imaju pravo na ulaz... Radnika i graditelja Crkve, Krista, ovamo je postavio njegov otac: on ostaje na fundaciji građevine, njegov križ je kutni kamen, on spaja dvostruki zid. Tako i vjernici po vjeri u Krista tvore jedno društvo i ostaju u vezi sa svojim dragim mrtvima...

Kako udarcima čekića radnik oblikuje, uređuje kamenove tako i nebeski radnik oblikuje, uređuje duše. Kamenje i duše usavršavaju se pod trpljenjem i ono im daje mjesto u nebeskoj ili zemaljskoj građevini!

Jedna je od oznaka Crkve katoličke njezin nepomućeni mir.

Na groblju u Karaševu

Foto: L. Radan

RELIGIJA

nastavak sa 8 str.

roditelje učenika nižih razreda.

Rep: Koji su prioriteti škole u bliskoj budućnosti?

M.Lukačela: Što se tiče prioriteta u svezi sa školskom budućnosti, mogu reći da je najveći problem izbjegavati sudbinu škole iz Ravnika, iako je sve to svakoga dana sve teže i teže. Što se tiče administrativnih prioriteta, moraju se sljedeće godine pod hitnom započeti radovi na krovu škole i nastaviti radove u školskim

nastavak sa 3 str.

vam mogu reći da je razmak oko 3. km, a firma koja je zaradila natječaj i izvela radove bila je SC SAIFTIM SA iz Temišvara. Recepcija bi trebala biti nekako uskoro, u prosincu mjesecu, a onda nadalje moći ćemo analizirati i mogućnost priključivanja stanovnika Karaševa i Jabalča na vodovodnu mrežu. Na proljeće će početi i radovi popravka sasiječenog puta (asfalta), dakle na mjestima kuda je vodovod prošao.

REP: Koliko je koštao cijeli projekt i tko ga je financirao?

P. Bogdan: Ukupna vrijednost projekta iznosi 4. 000.000 leja, a financiran je većinom od vlade Rumunjske. Karaševska je općina izdvojila za projekt 200.000 leja, iz lokalnih fondova.

REP: Koliko ste pumpa za vodu ugradili u svakom selu i hoćete li još nešto dodati vezano za ovu temu?

P. Bogdan: U Jabalču stavljen su 6. pumpe, na različitim lokacijama, budući da je Jabalče smješteno usputno i prema jednoj zanimljivoj turističkoj ruti, dok u Karaševu su ugrađene samo 5. pumpe za vodu, i to na glavnim mjestima kao što su škola, groblje itd. Ali, ponavljam, na vodovod će se moći kasnije priključiti svatko tko želi imati pitku vodu u kući.

REP: Imate li neke druge novosti koje bi mogle interesirati naše čitatelje?

P. Bogdan: Dobiveno je financiranje za turistički centar, odnosno Centar za turističke informacije koji će biti napravljen pored policije. To je jedan od projekata koji iznosi i negdje oko 250 tisuća eura. Nadalje, čekamo da nam odobre projekt za kanalizaciju jer to nas najviše muči, pa popravak Kulturnog doma (Căminul cultural) u Jabalču, itd. Položili smo i jedan projekt za financiranje poljoprivrednih puteva, ali nije bio prihvaćen. Uzet ćemo ga nazad, preradit ćemo ga, a zatim ćemo ga ponovno poslati na natječaj, jer imamo sve uvjete i

hodnicima. U vidu imamo i ugodno iznenađenje što se tiče zelenila u školskome dvorištu, kao i stvaranje uvjeta za igru djece predškolske dobi.

Rep: Iz svega ovoga što ste rekli, proizlazi zaljubljenost da je sloga među ljudima najbitniji faktor vašega uspjeha...

M.Lukačela: Nova vremena obvezuju ne samo nastavnike, nego i roditelje učenika na moderan način razmišljanja. Na svu sreću, u Klokotiču, nastavnici su svjesni

činjenice da se za dobro odvijanje nastave, profesori ne mogu postići ciljeve bez pomoći roditelja u istoj mjeri u kojoj ni roditelji bez nastavnika. Jedino dobrom suradnjom i slogom nastavnika, roditelja, Crkve i Općine, mogu se stvoriti velika djela. Svi su ti faktori vrlo značajni. Tko će na kraju iz svega ovoga izvući najviše koristi? U prvom redu naša djeca, a potom i svi mi, kao i budućnost naše zajednice.

Daniel Lucacela

Foto: S. Ghera

maksimalan broj bodova da ga zaradimo, te se iskreno nadam da ćemo dobiti to financiranje.

Părerile localnicilor:

Domnul **Padineanț Ioan**, 55 de ani, locuitor al satului labalcea

REP: Spuneti-ne, nu demult la labalcea ați primit apă, prin proiectul inițiat de domnul primar al comunei Carașova, Bogdan Petru și administrația locală trecută, proiect început încă din 2006/2007 și finalizat acum în 2010, ce înseamnă apa pentru dumneavoastră?

Bineînțeles, este una dintre cele mai mari realizări care s-a făcut în satul nostru de către Primăria comunei Carașova. De când mă știu exista problema cu apa în labalcea. De mic copil aveam un bazin, cum au de obicei majoritatea de aici, bazin din beton folosit pentru decantarea apei de ploaie de pe acoperiș.

REP: Cum v-ați descurcat înainte cu apa, mai ales în verile când nu ploua, dar și în general?

Când era secetă mare, cum a

fost și în anul 2000, trebuia să apeleam, bineînțeles clandestin, să vină cu cisternele de la oraș, contracost. Ca elev țin minte că se aducea apa cu cisterna la școală, la cooperativă, la magazinul din sat și pe la oameni. Criză era și pentru apă la vite, aduceam și la sălaș. Problema era și când trebuia să porneasă cazanul și așa mai departe.

În final mulțumim organelor abilitate, Primăriei comunei Carașova și domnului primar Petru Bogdan.

Ifca Maria, 82 de ani.

REP: Ce reprezintă apa pentru dumneavoastră?

Apa înseamnă cel mai bun lucru de pe lume, mai ales că este și potabilă.

REP: Când ați primit apă... Am primit de Sfânta Maria Mică, de chirvaiul nostru din Jabalcea.

REP: Jabalcea nu a avut apă potabilă niciodată...

N-a avut. Mulțum la Dumnezeu că am ajuns și noi să avem apă!

Slobodan Ghera

SLOŽNA BRAĆA KUĆU GRADE

Čitateljima Hrvatske Grančice poznato je da smo u zadnjim brojevima našega lista, barem što se školstva tiče, najveću pozornost poklonili Ravniku i tamošnjoj osnovnoj školi.

S Nažalost, pozornost nam je privukla hrpa neprilika i problema koja je tu školu pogodila u zadnje dvije godine. Bilo je riječ o premještanju gimnazijalnog ciklusa u centralnu školu Lupak, o nepostojećoj podršci lokalnih vlasti i o zajedničkoj borbi koju su pokrenuli roditelji učenika i ZHR za opstanak hrvatskog jezika u toj školi.

Stvari su se donekle smirile na ravničome prostoru, a to nam je bila prilika posjetiti i druge školske ustanove, u kojima se još uvijek može čuti hrvatska riječ u nastavnom procesu. Tako smo dospjeli do osnovne škole iz Klokotiča. Tu otkrivamo, s ugodnim iznenađenjem, da u lupačkoj općini postoje i one škole u kojima se u posljednjem vremenu događaju i stvari s kojima se možemo ponositi. Kako bi saznali više o tome, razgovarali smo s gospodinom Lukačelom B. Marijanom, koordinatorom te škole.

M.Lukačela: Kada je riječ o školama lupačke općine, upozorio bih na činjenicu da se klockotička škola uvijek izdvajala od ostalih, ne samo po dobrim rezultatima učenja, nego i po jedinstvenoj tradiciji koja postoji samo u selu Klokotič. Tu možemo navesti, kao primjer, tradicij-sku božićnu školsku predstavu, koja se odvija u domu kulture, kao i razne druge tradicijske aktivnosti, poput već znamenitog Plesa miševa, u kojem sudjeluju sve više gostiju iz susjednih i obližnjih krajeva. Za

razliku od ostalih škola općine Lupak, ni školska zgrada nije bila u takvom lošem stanju. To je bio i glavni razlog radi kojeg su općinske vlasti dale zeleno svjetlo rehabilitaciji: najprije školi iz Ravnika, a potom i centralnoj školi iz Lupaka. Novac za obnovu ove zadnje škole nije stigao iz lupačkog općinskog proračuna, već iz fondova za rehabilitaciju koje izdvaja Ministarstvo odgoja. Uglavnom, moglo bi se reći da je sada, napokon, došao red da se posveti zaslužena pažnja i ovoj našoj ustanovi.

Rep: Vidi se da je školska zgrada, barem što se unutar njega dijela tiče, bitno promijenjena. Kakvi su to radovi obavljeni i tko vam je pomogao u tim vašim nastojanjima?

M.Lukačela: Iako smo dosta toga postigli, moram priznati da smo tek na početku puta. Početkom smo ove kalendarističke godine, zahvaljujući našem knezu, Marijanu Vlasici, uspjeli konsolidirati školski zid, koji je prijetio sigurnosti učenika.

Nakon toga, općina se prihvatila zahtjevnoga posla popravljanja oštećenih stijena i krečenja. Namjeravala se i promjena krova, ali zbog nedostatka financijskih sredstava, taj se dio posla odgodio za sljedeću godinu. Početkom ove školske godine, velikom zaslugom vlač. Petra Dobre, kneza Marijana Vlasica i izravnom pomoći hrvatskog Konzula, gosp. Mirka Radića, uspjelo se asfaltirati školsko dvorište i na taj smo se način riješili blata u dvorištu.

Rep: Koliko se može primjetiti, asfaltiranje dvorišta nije riješilo samo problem blata, već vam pruža i niz raznih mogućnosti odvijanja nastave tjelesnog odgoja.

M.Lukačela: Svakako. Uskoro namjeravamo, pomoću općine Lupak, stvoriti dobre uvjete, ne samo za igranje nogometa, nego i košarke, odnosno odbojke. Možda s time uspijemo otkriti i nove, još neotkrivene sposobnosti naših učenika.

Rep: Da li su u akciji obnove škole sudjelovali na neki način i roditelji učenika?

M.Lukačela: Ako većina škola ima poteškoća oko pronalaska zajedničkoga jezika, mogu reći da su se kod nas odnosi škola-roditelji učenika, uvijek kretali od dobrog prema odličnom. I ove godine roditelji su imali veliku ulogu u stvaranju odvijanja nastave u civiliziranim uvjetima. Osim što su pripomogli u raznim aktivnostima kao što je održavanje materijalnih školskih sredstava u dobrim uvjetima (popravak i farbanje školskih klupa, stolica, razrednih prozora itd.), oni su zaslužni i za finalni izgled razreda u kojima uče njihova djeca. Tu prvenstveno mislim na

nastavak na 9 str.

Foto: D. Lukačela

CÂINII LATRĂ, CARAVANA TRECE...

Legat de problema deponeului ecologic, ușor, ușor, am început să ne obișnuim cu venirea în Lupac, dar și cu plecarea în huiduielile mulțimii, a delegației reșitene condusă de Consiliul Județean.

N u știm, însă, cât va mai rezista răbdarea localnicilor până să explodeze. Judecând după ultima vizită din luna octombrie, mult nu mai este!

Scenariul celei de-a patra vizite a delegației, n-ar fi trebuit să difere cu mult de cea precedentă din luna august: același loc stabilit pentru dezbateri (Școala Generală Lupac), aceeași oră de întâlnire (15h), aproximativ aceeași membri ai delegației și aproximativ aceleași fețe încrâncenate din afara perimetrului școlii. Unii au venit pentru a prezenta, ceilalți au venit doar pentru a se opune. Era clar pentru toată lumea că nici de data aceasta nu se va obține mai multă înțelegere din partea localnicilor.

Prezentarea proiectului „Sistem Integrat de Management al Deșeurilor din Caraș-Severin” s-a ținut doar în prezența membrilor delegației reșitene, a primarului comunei Lupac, Vlasici Marian și a câtorva consilieri locali ai comunei. Mult râvnii spectatori, locuitorii comunei, nu au trecut, însă, pragul incintei școlii. Au preferat să aștepte finalul prezentării cu răbdare până când participanții au început să iasă, unul câte unul, pentru a le transmite încă o dată, cu voce tare, că sunt împotriva construirii deponeului la ei în comună.

Primul acostat a fost primarul Lupacului, căruia i s-a reproșat faptul că, deși știa foarte bine care este poziția lupăcenilor vizavi de această problemă, a continuat să permită accesul delegației în comună. „Dacă Consiliul Județean dă telefon azi, că vine mâine, eu nu pot să-l opresc” a replicat primarul. L-am întrebat și noi pe domnul primar dacă ceea ce s-a petrecut în incinta școlii s-a consemnat ca „dezbateri publică”. Așa a fost anunțată, ca fiind dezbateri publică - putea să intre oricine - dar fiindcă oamenii nu au participat, pică totul din oficiu. Dar, de fapt, continuă domnul primar referindu-se la dezbateri: „De ținut s-a ținut. Odată ce se întrunește tot comitetul, odată ce noi îl primim la noi în comună ... Că oamenii nu au participat, asta este problema lor. Înseamnă că ei nu sunt de acord cu aceasta”. (?) Deci: „a fost sau n-a fost

Foto: L. Radan

dezbateri publică?”, ne întrebăm noi în continuare.

Totuși, ținta mulțimii nu a fost nici pe departe primarul din Lupac, cât domnul Victor Naidan, directorul Direcției de Dezvoltare Turistică din Cadrul Consiliului Județean, prezent și dânsul la dezbateri. Picătura care a umplut paharul furiei celor prezenți a fost un articol din ziarul **Jurnal de Caraș-Severin**, intitulat „Zece idioți dictează interesul județean”, în care domnia sa, aflată la ședința Comisiei de Dialog Social, făcea o referire nefericită la situația din Lupac: „...din cauza a zece idioți care nu au nici un argument și care nu ascultă soluțiile concrete, riscăm să pierdem foarte mulți bani...”

Oriunde era bine să te afli, însă în niciun caz în pielea domnului Naidan în momentul impactului cu mulțimea de afară. I s-au spus și i s-au reproșat multe atunci...vrute și nevrute. „Oameni buni, vă rog să înțelegeți că nu am spus eu așa ceva” - a încercat domnul Naidan să se apere. „Am dat o declarație pe site-ul ziarului” - a mai replicat palid acesta, după care, protejat fiind de poliția locală, și-a croit un coridor prin mulțime până la mașina de serviciu.

Ne-am uitat pe site-ul respectiv, și vom reproduce întocmai cuvintele domniei sale. „**Nu am folosit niciodată cuvântul „idiot” în relație cu acel grup de 20 - 30 de locuitori din Lupac care protestează împotriva amplasării deponeului ecologic în teritoriul administrativ al comunei. Îmi cer scuze pentru această interpretare a spuselor mele. Revoltat de**

reacția (mai exact lipsa de reacție) a „reprezentanților societății civile” față de probleme care ne privesc pe toți - referire la creșterea prețului pentru salubritate în Reșița - am spus că dacă aceasta este măsura în care ne implicăm cu toții în problemele importante ale colectivităților „să nu ne mirăm dacă un grup de idioți va bloca în numele „democrației” orice demers legitim al majorității”.

Și chiar după ce domnul director și-a mai voalat discursul, rămâne destul de ambiguu ce grup de idioți avea dânsul în vedere în acea exemplificare, dacă nu pe cel din Lupac (cu care a avut ocazia să se confrunte în ultima perioadă). Dacă urmărim firul acestei idei, devine neclară și invocarea „demersului legitim al majorității”. Chiar dacă ar fi să acceptăm, doar ca pe un exercițiu de imaginație, că numărul protestatarilor din Lupac nu depășește 20-30 de persoane, logic era ca toți ceilalți locuitori ai comunei să umple până la refuz sala de dezbateri publică. Se contura astfel voința solidă a majorității din interior. Însă, în cazul în care în sala de dezbateri nu se prezintă niciun locuitor al comunei - majoritatea o constituie acel număr de 20-30 de persoane de afară, care protestează.

Trecând peste toate acestea, mai rămâne să vedem ce anume va raporta Consiliul Județean Comisiei Europene, finanțatorului acestui proiect, despre așa numitele dezbateri publice care au avut loc la Lupac?

Daniel Lucacela

LJEPOTE RUMUNJSKE FRUMUSEȚILE ROMÂNIEI

TRANSFĂGĂRĂȘANUL (DE LA PREFIXUL „TRANS-” + FĂGĂRAȘ) FACE PARTE DIN DRUMUL NAȚIONAL 7C (DN7C) ȘI ESTE UNUL DIN CELE MAI SPECTACULOASE DRUMURI DIN ROMÂNIA, NUMIT ȘI „DRUMUL DIN NORI”, CARE LEAGĂ REGIUNEA ISTORICĂ A MUNTENIEI CU TRANSILVANIA.

Zlatko Ursul

LJEPOTE HRVATSKE FRUMUSEȚILE CROAȚIEI

OPĆINA POSTIRA BROJI OKO 1500. STANOVNIKA I NALAZI SE U SPLITSKO-DALMATINSKOJ ŽUPANIJ. NASELJA SU DOL I POSTIRA. POSTOJI TVORNICI ZA PRERADU RIBE - “SARDINA D.O.O”, UDRUGA ZA PROMICANJE KULTURE I UMJETNOSTI “KOGULA”, TE SPORTOVI STOLNI TENIS, NOGOMETNI KLUB „POSTIRA-SARDI”, BOKSAČKI KLUB „SARDINA” TE MALONOGOMETNI KLUB “NEVERA POSTIRA”. OSIM TOGA POSTIRA JE ODLIČNO MJESTO ZA LJETOVANJE I DOBAR ODMOR.

Slobodan Ghera